

LOTERIJE V EVROPI: V SLUŽBI JAVNE KORISTI

Evropski prireditelji loterij delujejo v javno korist že vse od leta 1441, ko je bil v belgijskem mestu Brugge zasnovan prvi tovrstni model: igra s privlačnimi dobitki, v kateri veliko ljudi enakopravno sodeluje z majhnimi denarnimi vložki in katere izkupiček je namenjen financiranju javno pomembnih projektov. Danes so loterijske igre zelo priljubljene in razširjene po vseh državah članicah Evropske unije (v nadaljevanju EU). Bolj kot to pa je pomembno dejstvo, da so loterijske igre še vedno ključen vir sredstev za financiranje javno koristnih programov in področij. Edinstvena model in vloga, ki ju imajo loterije v sodobni družbi, sta vredna zaščite: tako na nacionalni kot na ravni celotne EU.

Združenje evropskih loterij (v nadaljevanju EL) je največje reprezentativno združenje v sektorju loterij in prirediteljev iger na srečo. Prisotno je v 39 evropskih državah in ima 70 družb članic (50 članov iz držav članic EU, 20 iz držav nečlanic). Članice Združenja EL so nacionalni prireditelji, ki poleg loterijskih iger prirejajo tudi druge igre na srečo, med drugim tudi športne stave. Samo v letu 2022 so članice Združenja EL skupaj zagotovile več kot 22 milijard evrov sredstev za številne vitalne projekte v splošnem javnem interesu, in sicer na področjih športa, kulturne dediščine, umetnosti, zdravstvenega varstva, invalidov in oseb z oviranostmi, izobraževanja, znanosti ter številnih drugih. Članice Združenja EL delujejo kot odgovorni ponudniki, in sicer izključno v državah, v katerih imajo pridobljeno licenco države ter katerih pravne zahteve tudi izpolnjujejo (denimo zaveze preprečevanja pranja denarja in politike za družbeno odgovorno prirejanje).

“Samo v letu 2022 so loterije članice Združenja EL družbi zagotovile več kot 22 milijard evrov sredstev za številne vitalne javne projekte.”

Po mnenju Sodišča EU* so storitve iger na srečo gospodarska dejavnost posebne narave in s posebnimi tveganji. Zaradi pomembnih razlogov v splošnem interesu naj bi za ta sektor zato veljale upravičene omejitve pravil notranjega trga: podjetje, ki ima licenco za prirejanje storitev iger na srečo v eni od držav članic EU, nima pravice ponujati teh storitev v nobeni drugi državi. Sektor je urejen tudi ob doslednem upoštevanju načela subsidiarnosti, v skladu z obsežno sodno prakso – pri tem je Sodišče EU nacionalne organe oblasti prepoznalo kot najprimernejše za urejanje področja.

Združenje EL zagovarja premišljen in trajnostni model loterij v korist družbe, ki temelji na vrednotah naprednega razmišljanja, odgovornosti ter integritete. Loterije članice Združenja EL si prizadevajo aktivno preprečevati oškodovanja potrošnikov in uresničevati najvišje standarde družbeno odgovornega prirejanja iger na srečo. S takšnimi prizadevanji želijo članice združenja doseči največji možen pozitiven vpliv na družbo.

S ciljem sodelovati pri oblikovanju varne in uspešne prihodnosti članice Združenja EL predlagajo osem ključnih točk, s katerimi želijo aktivno prispevati k razpravam o razvoju sektorja iger na srečo na ravni EU.

* Sodna praksa Sodišča Evropske unije → Schindler, sodba z dne 24. marec 1994 (C-275/92), odstavka 37 in 60 in Gambelli, sodba z dne 6. november 2003 (C-243/01), odstavek 52. Glej tudi Läärä in drugi, sodba z dne 21. september 1999 (C-124/97), odstavek 33.

OSREDNJE TOČKE

Krepitev pozitivnega vpliva na družbo
ob hkratnem omejevanju škode

Varujmo edinstveno družbeno vlogo nacionalnih loterij

Svet EU je leta 2010 prepoznal pozitiven vpliv, ki ga imajo loterije na družbo. Združenje EL poziva evropske in nacionalne regulatorne institucije k okrepitvi in zaščiti edinstvene vloge, ki jo imajo loterije za družbe v vseh državah članicah EU, pa tudi njihovo kulturno dediščino, zgodovinsko izročilo ter načela delovanja.

Borimo se proti nezakonitim prirediteljem in njihovi spletni ponudbi

Vsak prireditelj, ki nudi storitve iger na srečo potrošnikom v državi članici EU, v kateri nima nacionalne licence, je de facto nezakonit prireditelj. Oblikovalci politik morajo zakonite prireditelje jasno ločiti od nezakonitih. Dober znak je uvedba »zaupanja vrednega prijavitelja« (angl. *trusted flagger*), ki z Aktom o digitalnih storitvah (angl. *Digital Services Act*) postaja močno orodje v boju proti nezakonitim spletnim vsebinam v sektorju iger na srečo. Kar je nezakonito v nespletnem okolju, mora veljati za nezakonito tudi v spletnem okolju.

Obdavčimo ponudnike iger na srečo v državi potrošnika

Nezakoniti ponudniki se izogibajo plačevanju davkov v državah, v katerih opravljajo dejavnost. Posledično lahko igralcem nudijo privlačnejše deleže izplačil dobitkov, zaradi česar predstavljajo nelojalno konkurenco legalnim prirediteljem. Združenje EL poziva države in institucije, naj zagotovijo, da bodo vsi prireditelji iger na srečo plačevali dajatve in davke v državi potrošnika. Pri tem je pomembno dejstvo, da ponudniki ne postanejo zakoniti zgolj s plačevanjem davkov.

Okrepimo varstvo potrošnikov, pri čemer uporabimo znanja in izkušnje na nacionalni ravni

Zaradi svoje posebne narave sektor iger na srečo s specifično zakonodajo na ravni EU ni urejen, saj Evropska komisija to področje ureja z nezakonodajnimi pobudami. Združenje EL poziva institucije EU, naj tak pristop ohranijo in tako potrdijo domeno, da prav države članice EU lahko najbolje obravnavajo lokalne potrebe ter v sektorju iger na srečo dosegaajo najvišjo raven varstva potrošnikov.

K oglaševanju pristopajmo ob upoštevanju razlik v povezanih tveganjih

Oglaševanje ima ključno vlogo pri usmerjanju potrošnikov k zakoniti in varnejši, predvsem pa manj tvegani ponudbi iger na srečo. Odgovorno ga je treba upravljati na nacionalni ravni, s skrbnim opazovanjem in ob doslednem upoštevanju ocen tveganj. Za igre z visokimi stopnjami tveganj morajo veljati strožja pravila kot za igre z nizko stopnjo tveganja (kot so loterijske igre).

Umetna inteligenca in digitalne igre: raziskujemo priložnosti, preprečujemo zlorabe

Umetna inteligenca lahko igra pomembno vlogo v varstvu potrošnikov in družbeno odgovornem prirejanju iger na srečo, vendar lahko zlorabe pomenijo tudi tveganja. Uvedbo umetne inteligence je treba v sektorju loterij skrbno proučiti in jo izvesti etično ter v skladu z zakonodajo EU oziroma z relevantno nacionalno zakonodajo.

Integriteta v športu: poziv k ratifikaciji Macolinške konvencije**

Združenje EL podpira Konvencijo Sveta Evrope o prirejanju rezultatov športnih tekmovanj. Podpira tudi ključno opredelitev pojma »nezakonita športna stava« iz te konvencije: »pomeni vsako dejavnost, povezano s športnimi stavami, katere vrsta ali ponudnik ni dovoljen v skladu s pravom, ki se uporablja v jurisdikciji države, v kateri se nahaja potrošnik«. Združenje EL vabi k ratifikaciji te konvencije institucije EU in vse države članice EU, ki tega še niso storile.

(** [CETS \(Serija pogodb Sveta Evrope\) 215 – Konvencija Sveta Evrope o manipulaciji športnih tekmovanj \(coe.int\)](#))

Vključimo loterije v okoljsko in prihajajočo socialno taksonomijo

V vseh prihodnjih razpravah o prevetritvi okoljske ali o prihodnji socialni taksonomiji bi morali oblikovalci politik EU upoštevati edinstvene značilnosti loterij. Splošna izključitev sektorja bi loterijam škodovala, saj bi oteževala njihovo sodelovanje z vlagatelji in dajalci zagotovil.

THE EUROPEAN
LOTTERIES

FOR THE BENEFIT OF SOCIETY